

Verkennd natuuronderzoek Lawickse Allee 18 te Wageningen

Update van een onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en gebieden

Datum: 27-02-2012
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Rapportnummer: AT/2012/01.30
Versie: C2

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Voor een locatie aan de Lawickse Allee in Wageningen bestaan herontwikkelingsplannen. Het plangebied betreft het voormalige occasionterrein van de Ford-garage Van de Kolk. In verband met deze ontwikkeling heeft de v.o.f. Lawickse Hof in 2008 door bureau De Groene Ruimte bv een natuuronderzoek laten uitvoeren. Aangezien dit onderzoek te gedateerd is om als input voor de ruimtelijke onderbouwing te kunnen dienen, heeft de v.o.f. Lawickse Hof aan Aveco de Bondt gevraagd om dit verkennend natuuronderzoek te updaten. In opdracht van Aveco de Bondt is derhalve een update van het verkennend natuuronderzoek van De Groene Ruimte uitgevoerd, om vast te kunnen stellen in hoeverre er omstandigheden zijn waardoor de verspreiding van beschermde soorten anders kan zijn dan in 2008. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van de update van het natuuronderzoek.

1.2 Doel

Het doel van dit onderzoek is om te bepalen of er ten opzichte van het in 2008 uitgevoerde natuuronderzoek veranderingen in het plangebied hebben plaatsgevonden, waardoor de verspreiding van beschermde soorten in het gebied zou kunnen zijn veranderd. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld of voor de ontwikkelingen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist is en of in het kader van de bestemmingsplanfase een dergelijke ontheffing of vergunning verleenbaar wordt geacht.

1.3 Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied betreft het voormalige occasionterrein van de Ford-garage Van de Kolk aan de Lawickse Allee te Wageningen (zie figuur 1.3). In het westelijk deel van het onderzoeksgebied is onverhard terrein met begroeiing aanwezig. Het oostelijke deel van het onderzoeksgebied is plaatselijk verhard. In het zuiden is een voormalig tankstation aanwezig.

Figuur 1.3: Overzicht onderzoeksgebied (rood omlijnd).

1.4 Werkwijze

In 2008 is het plangebied door De Groene Ruimte onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren. Voorliggend onderzoek betreft een update van dit onderzoek. Door middel van een verkennend veldbezoek op 23 januari 2012 is gekeken of er in het plangebied sinds 2008 veranderingen hebben plaatsgevonden waardoor de aanwezigheid van beschermde soorten nu anders kan zijn dan in 2008. Verder is in het plangebied gezocht naar (sporen van) beschermde soorten.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) in oktober 2005 zijn door Nederland de internationale verplichtingen vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving verankerd. Ingevolge artikel 10a, eerste lid Nb-wet, wijst de minister van EL&I gebieden aan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Projecten, plannen of handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn op grond van artikel 19d Nb-wet verboden. Ook projecten, plannen of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden kunnen verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden. Gedeputeerde Staten – of in uitzonderingsgevallen de minister van EL&I – kunnen een vergunning verlenen voor activiteiten die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. De vergunning wordt pas afgegeven nadat een zogenaamde 'habitat-toets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en dat er geen significante verstoring van soorten optreedt.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Ffwet) voorziet sinds 1 april 2004 in bescherming van inheemse soorten planten en dieren. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens art. 2 van de Ffwet de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder mede verantwoordelijk voor de zorg en bescherming van flora en fauna.

Voor de bij wet aangewezen soorten moeten activiteiten, ruimtelijke ingrepen en ruimtelijk gebruik worden getoetst aan de verbodsbepalingen uit de wet. Beschermde planten mogen niet worden geplukt of beschadigd (art. 8), beschermde dieren mogen niet worden gedood, verwond, gevangen, of verontrust (art. 9 en 10) en voortplantings- en vaste rust- of verblijfsplaatsen mogen niet worden beschadigd of verstoord (art. 11). Bovendien is het niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben (art. 13). Wanneer als gevolg van activiteiten de effecten op beschermde soorten zodanig zijn dat daarmee deze bepalingen overtreden worden, dan dient daarvoor in bepaalde gevallen een ontheffing aangevraagd te worden.

In de Flora- en faunawet worden beschermde soorten ingedeeld in drie verschillende beschermingsniveaus:

Algemeen beschermde soorten

Voor algemeen beschermde soorten (soort van tabel 1 AMvB Ffwet) geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij activiteiten die te maken hebben met ruimtelijke ingrepen of beheer, mits de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar komt. Bij andere activiteiten moet wel een ontheffing worden aangevraagd. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de algemene zorgplicht. Er zal altijd gezocht moeten worden naar manieren om de negatieve effecten te minimaliseren.

Overige beschermde soorten

Voor de iets zwaardere beschermde soorten (soort van tabel 2 AMvB Ffwet) is voor ruimtelijke ingrepen wel een ontheffing vereist, tenzij er gewerkt wordt volgens een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode biedt organisaties de mogelijkheid om bepaalde beheersmaatregelen of ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren zonder telkens daarvoor een (afzonderlijke) ontheffing te moeten aanvragen. In dat geval geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Het toetsingscriterium voor ontheffingverle-

ning van tabel 2-soorten is het criterium van de gunstige staat van instandhouding van de soort. Die mag niet in het geding komen.

Strikt beschermde soorten

De derde categorie zijn de strikt beschermde soorten (soort van tabel 3 AMvB Ffwet). Ten aanzien van deze beschermde soorten geldt dat altijd een ontheffing van de verbodsbepalingen moet worden aangevraagd. De ontheffing wordt alleen verleend indien uit onderzoek blijkt dat er een bij wet genoemde dwingende reden aan het plan ten grondslag ligt, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Vogels

Vogels vormen een aparte categorie. Voor broedende vogels zijn er vrijwel geen ontheffingsmogelijkheden. Vogels zijn vooral kwetsbaar in hun broedperiode, daarom geldt in ieder geval dat in de buurt waar vogels broeden geen werkzaamheden mogen plaatsvinden in het broedseizoen (globaal van half maart tot begin augustus). Door het ministerie van EL&I is een lijst opgesteld met vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn. Voor deze soorten geldt dat ze ook buiten het broedseizoen niet mogen worden verstoord of hun vaste rust- en verblijf mag worden aangetast.

2.3 Beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Het Structuurschema is inmiddels vervangen door de Nota Ruimte.

Bij geplande ingrepen die binnen de EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

3.1 Natuurbeschermingswetgebieden

3.2 Ecologische Hoofdstructuur

6

Figuur 3.2: Overzicht begrenzing EHS (groen gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rode ster). Bron: gebiedendatabase EL&I.

3.3 Beschermde soorten

3.3.1 Waarnemingen verkennend veldonderzoek De Groene Ruimte 2008

In 2008 zijn geen beschermde soorten planten in het plangebied aangetroffen. Ook werden geen sporen van zwaarder beschermde diersoorten als eekhoorn, marters, uilen en spechten waargenomen. Het terrein is wel geschikt als jachtterrein voor vleermuizen. Tijdens vleermuisonderzoek is de gewone dwergvleermuis foeragerend in het plangebied aangetroffen. In de bomen op het terrein zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Verder zijn alleen licht beschermde soorten aangetroffen of te verwachten, zoals bosmuis, huisspitsmuis, egel, gewone pad en bruine kikker. In de bomen en ruigtes op het terrein kunnen in het broedseizoen verschillende soorten zangvogels broeden. Vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats zijn niet aangetroffen.

3.3.2 Update verkennend onderzoek 2008

Nadat De Groene Ruimte in 2008 het gebied heeft onderzocht op aanwezigheid van beschermde soorten, zijn geen grootschalige veranderingen in het gebied opgetreden. Het terrein was recent gemaaid, waardoor er geen ruigtes in het gebied aanwezig waren. Aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan nog steeds worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte biotoop. Ook zijn wederom er geen sporen van zwaarder beschermde soorten als eekhoorn, marters, uilen en spechten waargenomen. Voor vleermuizen is er sinds het onderzoek in 2008 ook niets veranderd. Het plangebied kan nog altijd dienen als foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen, en in de nabije omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig voor deze soort. Voornamelijk ten zuiden van het plangebied, waar een groot park met veel oude bomen aanwezig is en ten westen van het plangebied waar langs de Lawickse Allee veel huizen met grote tuinen en veel bomen staan. Er is dan ook geen sprake van het verdwijnen van substantieel belangrijke migratieroutes en/of foerageergebieden voor het in stand houden van de soort.

In de bomen en ruigtes op het terrein kunnen in het broedseizoen verschillende soorten zangvogels broeden. Het kappen van bomen of verwijderen van begroeiing dient derhalve buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden. Vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats zijn niet aangetroffen.

Figuur 3.3: Foto plangebied.

CONCLUSIES

3.4 Natuurbeschermingswet

De ingreep leidt niet tot (significant) negatieve effecten op gebieden die zijn beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet. Nader onderzoek in de vorm van een verslechteringsstoets of een passende beoordeling is derhalve niet noodzakelijk en het aanvragen van een Natuurbeschermingswetvergunning niet aan de orde. De Natuurbeschermingswet staat niet aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg.

3.5 Ecologische Hoofdstructuur

De ingreep leidt niet tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische verbindingzone. Het doorlopen van een “Nee, tenzij-toets” is derhalve niet noodzakelijk.

3.6 Beschermden soorten

In het plangebied kunnen enkele algemeen beschermde diersoorten (tabel 1 Ffwet) voorkomen, zoals bosmuis, huisspitsmuis, egel, gewone pad en bruine kikker. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

De begroeiing in het plangebied dient als foerageergebied voor de vleermuissoort gewone dwergvleermuis. Het plangebied kan na de herinrichting nog altijd dienen als foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen, en in de nabije omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig voor deze soort. Voornamelijk ten zuiden van het plangebied, waar een groot park met veel oude bomen aanwezig is en ten westen van het plangebied waar langs de Lawickse Allee veel huizen met grote tuinen en veel bomen staan. Er is dan ook geen sprake van het verdwijnen van substantieel belangrijke migratieroutes en/of foerageergebieden voor het in stand houden van de soort. Een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

In het plangebied is verder begroeiing aanwezig waarin algemeen voorkomende soorten zangvogels zouden kunnen broeden. Het kappen van bomen of verwijderen van begroeiing dient derhalve buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd te worden.

Andere (zwaardere) beschermde soorten zijn niet in het plangebied aangetroffen en hier ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van specifiek geschikt habitat voor deze soorten.